

D 15/03

Revisorsnämnden (RN) har mottagit en anmälan mot godkände revisorn A-son.

Av anmälan och övriga handlingar i ärendet framgår följande. A-son var sedan år 1996 vald revisor i ett aktiebolag som gick i likvidation den 30 maj 2001. Likvidatorn framlade en slutredovisning den 30 april 2002 enligt vilken behållningen i bolaget om 837 000 kr tillskiftats bolagets aktieägare. A-son tillstyrkte i sin revisionsberättelse samma dag att slutredovisningen godkändes. Bolaget var sedan juni 2000 svarande i ett tvistemål i tingsrätt. Yrkat belopp uppgick till 422 000 kr. Målet pågick alltså vid tiden då slutredovisningen framlades. A-son var ombud för bolaget i målet.

A-son har anfört följande. Bolaget avyttrade sin verksamhet i november 1998 och avslutade därefter alla utomstående engagemang. Med hänsyn till detta och till det faktum att bolaget skulle avvecklas ansåg han att ombudsuppdraget inte påverkade hans oberoende som revisor. Ombudsuppdraget varade från juli 2000 till maj 2002. Under denna tid bestred han vid tre tillfällen motpartens inlagor till tingsrätten och var närvarande vid en muntlig förhandling inför rätten. Vid förhandlingen upplystes motparten om att likvidationsprocessen inletts. Då bolaget inte ”fick någon respons på detta” och det inte heller under den tid likvidationsförfarandet fortgick var någon som krävde att förfarandet skulle avbrytas fick A-son uppfattningen att motparten inte hade något att erinra mot att likvidationen avslutades. Eftersom han bedömde att kärandens yrkande mot bolaget var ogrundat ansåg han att det inte behövde göras någon avsättning för det omtvistade beloppet vid skiftet. Han tillstyrkte därför godkännande av slutredovisningen.

RN gör följande bedömning.

Revisorslagen (2001:883) trädde i kraft den 1 januari 2002, då lagen (1995:528) om revisorer upphörde att gälla. Enligt punkt 3 i övergångsbestämmelserna till den nya lagen skall en fråga om disciplinering mot en revisor på grund av en åtgärd eller underlåtenhet före lagens ikraftträdande prövas enligt äldre bestämmelser, om inte en prövning enligt de nya bestämmelserna är förmånligare för revisorn. Med stöd härav tillämpar RN i förevarande ärende de äldre bestämmelserna i de delar som avser tid före den 1 januari 2002.

A-son har varit ombud i tvistemål för ett aktiebolag samtidigt som han varit dess valde revisor. Detta förhållande har förelegat såväl före som efter den 1 januari 2002, då revisorslagen (2001:883) trädde i kraft.

Av 21 § revisorslagen (2001:883) följer att en revisor för varje uppdrag i sin revisionsverksamhet skall pröva om det finns omständigheter som kan rubba förtroendet för hans eller hennes opartiskhet eller självständighet. Revisorn skall i så fall avböja eller avsäga sig uppdraget i fråga. I paragrafens första stycke 1 anges ett antal typsituationer i vilka det råder en presumtion för att revisorn måste avböja eller avsäga sig uppdraget. Detta gäller bland annat om han eller hon uppträder eller har uppträtt till stöd för eller mot uppdragsgivarens ståndpunkt i någon rättslig eller ekonomisk angelägenhet. Revisorn behöver dock enligt paragrafens andra stycke inte avböja eller avsäga sig uppdraget om det i det enskilda fallet föreligger sådana särskilda omständigheter eller har vidtagits sådana åtgärder som medför att det inte finns anledning att ifrågasätta revisorns opartiskhet eller självständighet. A-son har som ovan anförts varit ombud för det aktuella aktiebolaget i en domstolsprocess. Det har därmed enligt den nämnda

presumtionen förelegat en skyldighet för honom att avsäga sig revisionsuppdraget i bolaget. Vad A-son anfört om bolagets verksamhet och avveckling utgör enligt RN:s uppfattning inte en sådan särskild omständighet som medfört att han ändå kunnat behålla revisionsuppdraget. Det har inte heller i övrigt framkommit något som visar att sådana särskilda omständigheter förelegat eller att sådana åtgärder vidtagits att A-son inte skulle ha behövt avsäga sig uppdraget.

Före den 1 januari 2002 föreskrevs i 14 § lagen (1995:528) om revisorer att en revisor skall avböja eller avsäga sig ett revisionsuppdrag om det vid sidan av gällande jävsbestämmelser finns någon särskild omständighet som kan rubba förtroendet för revisorns opartiskhet eller självständighet. Det förhållandet att A-son samtidigt varit ombud i domstol för ett bolag och vald revisor i bolaget har enligt RN:s mening utgjort en sådan förtroenderubbande omständighet.

Genom att inneha ifrågavarande revisionsuppdrag, trots de ovan angivna förhållandena, har A-son åsidosatt sina skyldigheter som revisor enligt såväl lagen (1995:528) om revisorer som revisorslagen (2001:883).

Av 13 kap. 37 § aktiebolagslagen (1975:1385) framgår att en likvidator skall skifta bolagets återstående tillgångar efter det att kallelse på okända borgenärer ägt rum, anmälningstiden i densamma har löpt ut och alla kända skulder har betalats. Om det råder tvist om en skuld skall pengar sättas av till betalning av skulden och återstoden skiftas. När uppdraget som likvidator har fullgjorts skall likvidatorn enligt 13 kap. 39 § samma lag lämna slutredovisning för förvaltningen genom en förvaltningsberättelse, som även skall innehålla en redogörelse för skiftet. Över denna slutredovisning skall revisorn lämna en revisionsberättelse.

Som ovan nämnts rådde i det aktuella bolaget en tvist om ett fordringsbelopp motsvarande cirka hälften av behållningen i bolaget. Likvidatorn i det aktuella bolaget skiftade emellertid hela behållningen i bolaget utan att först göra avsättning för det omtvistade fordringsbeloppet. A-son har i sin revisionsberättelse uppgett att slutredovisningen upprättats enligt aktiebolagslagen och tillstyrkt att slutredovisningen godkänns. Med hänsyn till den pågående tvistemålsprocessen och mot bakgrund av bestämmelsen i 13 kap. 37 § aktiebolagslagen får A-sons agerande anses anmärkningsvärt. A-son borde i stället ha anmärkt i sin revisionsberättelse på det förhållandet att någon avsättning för den tvistiga skulden inte gjorts.

Sammanfattningsvis finner RN att A-son har innehaft ett revisionsuppdrag trots att det förelegat omständigheter som kunnat rubba förtroendet för hans opartiskhet eller självständighet samt att han godtagit en slutredovisning vid en likvidation trots att förutsättningar därför inte förelegat. Härigenom har han allvarligt åsidosatt sina skyldigheter som revisor.

Med stöd av 22 § andra stycket lagen (1995:528) om revisorer samt 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883) meddelar RN A-son varning.

Ärendet har avgjorts av RN in pleno. I beslutet har deltagit f.d. kammarrättspresidenten Lennart Grufberg, ordförande, hovrättspresidenten Gunnel Wennberg, vice ordförande, skattechefen Vilhelm Andersson, auktoriserade revisorn Ulla Nordin Buisman, enhetschefen Eva Ekström, godkände revisorn Klas-Erik Hjorth, utredningssekreteraren Jan-Erik Moreau, professorn Claes Norberg samt skattejuristen Kerstin Nyquist. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Christer Lefrell, chefsjuristen Per Eskilsson, avdelningsdirektören Fredrik Bengtsson samt avdelningsdirektören Björn Fredljung som föredragit ärendet.